

Μαρία Πολυδούρη, "Γιατί μ' αγάπησες..."

«Οι τρίλιες που σβήνουν», 1928

1. Η ποιήτρια

- Η Μαρία Πολυδούρη ανήκει στη γενιά των νεορομαντικών ή νεοσυμβολιστών ελλήνων ποιητών του Μεσοπολέμου (μαζί με τους Τέλλο Άγρα, Κώστα Καρυωτάκη, Ναπολέοντα Λαπαθιώτη και Κώστα Ουράνη). Στα πρωτόλεια ποιήματά της -πριν το ταξίδι της στο Παρίσι- διακρίνονται έντονες τάσεις νεορομαντισμού, επιρροές από το λογοτεχνικό ρεύμα του συμβολισμού και εμφανίζεται έντονο το βιωματικό ύφος, ενώ μετά την αρρώστια της, την επιστροφή στην Αθήνα και την αυτοκτονία του Καρυωτάκη το μελοδραματικό στοιχείο υποχωρεί και ο λόγος της γίνεται πιο επιμελημένος.
- Η γραφή της είναι έντονα συναισθηματικά φορτισμένη με σταθερούς θεματικούς προσανατολισμούς γύρω από τον έρωτα και το θάνατο. Έγραψε επίσης μια νουβέλα με τίτλο Μυθιστόρημα και κάποιες ποιητικές μεταφράσεις που περιλαμβάνονται στον τόμο των Απάντων της που εκδόθηκε το 1982 με επιμέλεια του Τάκη Μενδράκου.

2. Θεματικά κέντρα

Η εξιδανίκευση του ερωτικού συναισθήματος, ο ελεγειακός τόνος, και ο λυρισμός της γυναικείας ευαισθησίας

3. Δομή

Κάθε στροφή και έναν νοηματικό πυρήνα

.α' στρ.:

.β' στρ.:

.γ' στρ. :

.δ' στρ.:

.ε' στρ. :

.στ' στρ.:

.ζ' στρ. :

.η' στρ. :

.θ' στρ.:

4. Τίτλος ποιήματος

Μ' αγάπησες : β' ενικό και α' πρόσωπο ενικό με το ρήμα: δίνει τη σχέση των δύο προσώπων: «αγάπησες» η αγάπη του εσύ για το με είναι η αιτία του διαλόγου, που ανοίγει μεταξύ των δύο προσώπων, και εμείς ως αναγνώστες τον γνωρίζουμε μέσα από τους στίχους που ακολουθούν

5. Μορφή -Τεχνική

Χρήση αιτιολογικών προτάσεων, οι οποίες αντιστοιχούν σε ανάλογα θεματικά μοτίβα. Η επανάληψη του αιτιολογικού συνδέσμου «γιατί» δημιουργεί μ.....
αρμονία

1η στροφή: «... γιατί μ' αγάπησες» (στιχ. 1 και 4).

2η στροφή: «... γιατί με κράτησες» (στιχ. 5 και 9).

3η στροφή: «... γιατί τα μάτια σου με κοίταξαν (στιχ. 10 και 14).
4η στροφή: «... γιατί όπως πέρναα με καμάρωσες (στιχ. 15 και 19).
5η στροφή: «... Γιατί δισταχτικά σα να με φώναξες» (στιχ. 20 και 24).
6η στροφή: «... Γιατί, μόνο γιατί σε σέναν άρεσε» (στιχ. 25 και 29).
7η στροφή: «... Μόνο γιατί μ' αγάπησες γεννήθηκα» (στιχ. 30 και 34).
9η στροφή: «... Μονάχα γιατί τόσο ωραία μ' αγάπησες» (στιχ. 40 και 44)

β' προσ. → μορφή ανοιχτής ερωτικής επιστολής, προσδίδεται αμεσότητα, παραστατικότητα, το ποίημα κερδίζει σε λυρισμό.

Γλώσσα: δημοτική με απλές λέξεις και φράσεις κι ορισμένες ποιητικές εκφράσεις (σαν κρίνο ολάνοιχτο...)

Σχήματα λόγου:

Σχήμα (σε κάθε στροφή ο τελευταίος στίχος επανάληψη του πρώτου), μεταφορές (της ύπαρξής μου στέμμα), παρομοιώσεις (ως όνειρο), ε..... (πέρναα, να περνάει, γιατί), υπερβολές (Μόνο γιατί μ' αγάπησες γεννήθηκα), προσωποποιήσεις (μου χάρισε η αυγή)

Στιχουργικές παρατηρήσεις:

Ιαμβικό μέτρο, επαναλήψεις, ομοιοκαταληξία → μ.....

Ύφος: εξομολογητικό, λυρικό, αυθόρμητο, νοσταλγικό, τρυφερό, με έντονη ερωτική διάθεση

Το ποίημα λυρικό γιατί:

Πρ..... τόνος του λόγου, έκφραση συναισθημάτων ποιήτριας. (Το πάθος της φθάνει σε δραματικές κορυφώσεις.)

Πολλά σχήματα λόγου

Μουσικότητα του κειμένου

Συναισθήματα ποιήτριας

Μ....., θλίψη(«άχαρη ζωή» «βασίλεψες», «γλυκά πεθαίνω»)

Έρωτας

Η δύναμη της αγάπης

- Έρωτας, το μοναδικό αίτιο για να γράφει τραγούδια (καταξιώνεται η τέχνη της)
- Στ. 8,9 : πετυχαίνει τον «εξαγνισμό»(κρίνος)
- Στ. 13-14, 31-34 : καταξιώνεται η ζωή της, η ύπαρξή της αποκτά νόημα

Η εξιδανίκευση του έρωτα

«μόνο»(ένας και μοναδικός ο λόγος που γράφει το ποίημά της)

Ο έρωτας καταξιώνει την τ..... της

Ο έρωτας καταξιώνει την ύπαρξή της

Νιώθει εσωτερική πλ.....

Μέρα και νύχτα νιώθει ευτυχισμένη από τον έρωτά της

Βλέπει τον εαυτό της ωραία σαν κρίνο και τον αγαπημένο της ωραίο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Χρησιμοποιώντας τρεις από τις αιτιολογικές προτάσεις του ποιήματος να γράψετε μια ερωτική επιστολή (150 -200 λέξεις).
2. «Ο έρωτας από αισθηματική πληρότητα ξεπερνάει τον ίδιο το χώρο του αισθηματισμού και γίνεται **δύναμη, που μεταμορφώνει την ύπαρξη**, μέσα στο λαμπρό φως μιας μυστικής γέννησης.» (Γιώργος Θέμελης)
Να επαληθεύσετε την άποψη αυτή με συγκεκριμένες αναφορές στο ποίημα.
3. Δύο βασικές επιλογές της ποιήτριας είναι η χρήση του αορίστου και το σχήμα κύκλου. Να εξηγήσετε τη λειτουργία τους.
4. Να εντοπίσετε ομοιότητες, ως προς το περιεχόμενο, μεταξύ των ποιημάτων της Μ. Πολυδούρη "Μόνο γιατί μ' αγάπησες" και "Ούτε και δω..."

Ούτε και δω...

Ούτε και δω στην ξενιτιά που μ' έχει ρίξει,
καθώς με συγκυλά, της δυστυχίας το κύμα,
βρήκα την ταφική του ναυαγίου γαλήνη.

Τα σωθικά μου αν τά 'χει η μαύρη δίψα φρίξει
κι' αν η φωνή μου απ' την κραυγή του πόνου σβήνει,
μα πάντα θά 'μαι του ονείρου τ' αστείο θύμα.
Καθώς φωτίζαν πάνω μου τα δυο σου μάτια,
των λογισμών μου σκίζοντας το μαύρο βύθος,
το δρόμο προς τα χείλη σου βρήκα άθελά μου.
Κείτομαι εμπρός σου κι' ονειρεύομαι παλάτια
νεραϊδικά, σαν απ' αυτά που θέλει ο μύθος
και δεν κοιτάζω πως θεός στη ζωή μπαίνεις
Εσύ, και μένα πόσο ανάξιο το ένδυμά μου...